

El somriure de la Mare Teresa i el silenci de la felicitat

Amb motiu de la canonització de la Mare Teresa de Calcuta el diumenge 4 de setembre, reproduïm un article del periodista Joaquín Navarro Valls, qui la va conèixer personalment, en el qual comparteix alguns dels records que té de la nova santa.

01/09/2016

El simple fet d'**evocar la personalitat de Mare Teresa**, partint dels molts **records que en tinc**, m'omple d'emoció i d'una mica de malenconia.

La seva forma lenta i cansada de caminar, sobretot en els últims anys, el moviment de les mans, marcades pel pas dels anys, **eren expressió significativa d'una extraordinària fortalesa d'ànim**: un conjunt de qualitats personals que s'insinuaven quan se n'escoltaven les paraules o s'admirava el seu capteniment .

Hi ha **un aspecte de la seva figura que expressa la personalitat autèntica de la Mare Teresa per sobre de qualsevol altre**, i que he pogut observar en les nombroses trobades que vaig mantenir amb ella: **aquest somriure innocent, com de nen**, que s'encenia com una flama en una cara solcada pel temps.

La primera vegada que vaig ser amb ella va ser en un vol de l'Índia a Filipines. Com havia un seient lliure al seu costat, m'hi vaig acostar i m'hi assegúé. Vam parlar molt, encara que en aquell moment no sabíem que ens veuríem altres vegades, més endavant.

El 1986, durant la visita de Joan Pau II a Calcuta, **vam visitar les instal·lacions d'acollida creades i organitzades per les seves filles religioses a Kaligat:** eren dues habitacions buides on s'allotjaven alguns dels malalts recollits per elles als carrers de Calcuta.

Li vaig demanar pel sentit d'aquesta empresa sobrehumana i em va donar una resposta inoblidable: "**Tractar que les persones que han viscut maltractades com bèsties puguin morir com el que són, com fills de Déu, és a dir: rentats, pentinats, nodrits**". Tal afirmació amaga,

segons el meu parer, **la riquesa interior de Teresa de Calcuta:** la seva espiritualitat pràctica, humanitària, capaç d'adaptar-se a qualsevol situació i a qualsevol cultura, amb una gran dedicació humana.

La visita de Joan Pau II va tenir un significat enorme per a la Mare Teresa. De fet, quan el 1990 va viatjar a Roma i ens vam trobar en la meua oficina, la primera cosa que vam fer va ser recordar el viatge del Papa a Kaligat. Immediatament, **ella va interpretar el sentit de la trobada de Joan Pau II amb tots aquells malalts**, morts allà, als braços de la Mare Teresa, amb un polsim d'ironia, dient que "**al llarg dels anys, havia aconseguit donar un bitllet d'entrada a la porta de Sant Pere - el Cel- a més de 20.000 persones**".

Revisant algunes fotografies on apareixia amb el Papa, va girar la

mirada i em va somriure, desvetllant el desig tàcit de guardar-ne una per a ella: **em va impressionar l'alegria que li causava poder endur-se aquest record concret.**

El 1993 vaig retrobar-me amb la Mare Teresa, durant el viatge a Albània i, mesos més tard, ens vam tornar a veure a Roma. Recordo haver-li preguntat, irreflexivament, **què li diria a una monja que volgués abandonar el camí vocacional.** La resposta va ser immediata: **"Li diria: no tinguis por, ara estàs amb el teu Espòs en la seva passió, a l'Hort de les Oliveres..., però segueix endavant i no et rendeixis!"**. Llavors no podia imaginar que potser era **aquesta la frase que es deia a si mateixa en els moments de la seva aridesa interior**, durant tant d' anys.

Potser darrere d'aquesta resposta tan profunda i subtil s'amagava el

significat autèntic de la situació espiritual marcada per una amarga sequera interior, que va viure durant molts anys de la vida i que només en els últims temps hem conegut.

És un fenomen sabut pels místics de tots els temps: **els sentiments no volen fer-se ressò del contingut de les veritats en què es creu**, i que donen sentit a la pròpia existència. Un desolat silenci emocional que arriba fins i tot a qüestionar l'única veritat per la qual es donaria la vida. Angelus Silesius es referia a aquesta experiència com "**la foscor de l'ànima**", i la Mare Teresa va expressar el mateix amb el llenguatge poètic que tots podem admirar en sant Joan de la Creu o a santa Teresa de Lisieux, als qui coneixia en profunditat.

Certament, la seva convicció religiosa no era fàcil d'entendre, sent immune a la banalitat i la superficialitat.

Teresa de Calcuta sabia perfectament que l'experiència existencial de cada persona passa per moments de dificultat, moments de gran aridesa i de desolació profunda, però que tot això no és senyal de manca de fe, sinó del normal –en el seu cas potser heroic— sacrifici al qual un s'enfronta quan tracta de viure coherentment i profunda els compromisos i les decisions, i no només els requerits per una específica vocació religiosa.

La riquesa extraordinària de qualsevol camí existencial està sempre marcada per l'elecció i pel compromís cap a un ideal de vida, delineat en termes d'un veritable "haver de ser" ple de veritat, al que, en algun moment, es decideix encaminar la mateixa a vida, passi el que passi, i pel qual s'està disposat a sacrificar moltes altres opcions,

potser més atractives i agradables en alguns moments.

L'absència de certeses a l'hora de viure un compromís existencial decisiu és una dimensió tan important que esdevé una prova última per a tothom. Per això Leibniz reconeixia que **no són tant el mal o el patiment els qui posen en situació de crisi les persones, com la seva absència**. Qualsevol elecció que valgui la pena **implica, de fet, decidir-se per una coherència existencial**, pel compromís de viure un ideal, certament no inspirat en una satisfacció sense brillantor, sinó en el patiment meditat en el més profund de si mateixos i dirigit més enllà del present, cap al que es vol ser per sempre.

Les cartes de la Mare Teresa reflecteixen tot això. **¿S'ha de deduir llavors que el seu somriure, aquell somriure que sempre li vaig veure**

a la cara, era fals, que la seva elecció de vida no era sentida, que la seva forma de vida era hipòcrita? No ho crec en absolut. Crec en canvi que el lament interior de la Mare Teresa, el lament que dirigia a aquest Déu que la seva sensibilitat es negava a "sentir", posa davant de la consciència de cadascú com és d'aspre de vegades el camí que mena a la realització de la pròpia autenticitat.

La canonització que el Papa Francesc farà diumenge vinent comporta **un fort ensenyament existencial**: l'exemple de qui ha seguit un ideal –en el seu cas el de la caritat, manifestada de manera heroica en **l'acte-donació als exclosos de la terra**— i l'ha mantingut fins a la mort, tot i no "sentir" res. Es podria dir que **la lluita interior que santa Teresa de Calcuta va mantenir amb ella mateixa va ser un altre gran acte**

de misericòrdia, del qual es van beneficiar milers de persones pobres i malaltes arreu del el món.

Joaquín Navarro-Valls

Iglesia en directo

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/el-somriure-
de-la-mare-teresa-i-el-silenci-de-la-
felicitat/](https://dev.opusdei.org/ca/article/el-somriure-de-la-mare-teresa-i-el-silenci-de-la-felicitat/) (06/08/2025)